

Bemærkninger til lovforslaget.

Socialforskningsinstituttet blev oprettet ved lov nr. 101 af 18. april 1958, der ikke siden er undergået ændringer. Loven er stort set identisk med et forslag udarbejdet af et udvalg, der afgav betænkning (nr. 170) i december 1956. I den siden da forløbne tid er der indhentet en række erfaringer om behovet for socialforskning og om socialforskningsinstituttets muligheder for at imødekomme dette. Endvidere har de af folketinget valgte statsrevisorer i 1971 afgivet en beretning om socialforskningsinstituttets virksomhed.

Dertil kommer den stedfundne udvikling inden for den offentlige sektor, administrative nydannelser, herunder perspektivplanlægningen, og den stigende interesse for den mest hensigtsmæssige anvendelse af samfundets ressourcer med deraf følgende behov for prioritering af opgaverne, samt de problemer, samfundsudviklingen i øvrigt rejser, bl.a. på arbejdslivets område. Endvidere er der på det forskningsorganisatoriske område sket nydannelser, bl.a. ved oprettelse af Statens samfundsvideenskabelige Forskningsråd og Statens lægevidenskabelige Forskningsråd.

Under hensyn hertil fandt socialministeriet det ønskeligt at foretage en vurdering af socialforskningsinstituttets fremtidige virksomhed, og det anmodede derfor i juli 1972 et udvalg om at overveje, om der er anledning til ændringer i loven om oprettelse af et socialforskningsinstitut, herunder i lovens bestemmelser om socialforskningsrådet. Udvalget skulle desuden efter bedømmelse af de kommende års behov for socialforskning overveje den budget- og personalemæssige ramme herfor.

Udvalget har den 7. november 1975 afgivet en betænkning, der bl.a. indeholder et forslag til ændring af lov om oprettelse af et socialforskningsinstitut.

Udvalget har som grundlag for sine overvejelser undersøgt instituttets virksomhed og redegjorde for det i betænkningens kapitel 3. Der er her redegjort for instituttets hidtidige forskningsarbejde, dets service og rådgivningsopgaver, dets udadrettede kommunikation og dets nordiske og internationale samarbejde.

Desuden har udvalget gjort rede for instituttets ledelse og organisatoriske opbygning i kapitel 4.

I kapitel 5 er der redegjort for instituttets økonomi. Her behandles, hvorledes instituttets virksomhed er blevet finansieret, og hvorledes omkostningsstrukturen er. Videre behandles, hvorledes man be-

regner omkostningerne ved de enkelte undersøgelser, bl.a. med henblik på beregning af taksterne for de opgaver, der finansieres udefra, samt hvorledes man foretager den interne budgetkontrol.

På grundlag af bl.a. dette materiale har udvalget overvejet instituttets fremtidige virksomhed (kapitel 6).

Udviklingen inden for den offentlige sektor har medført, at man i centraladministrationen og kommunerne mere intensivt arbejder med planlægnings- og prioriteringsarbejde på grundlag af undersøgelser af samfundets forhold og lovgivningens virkninger. Til det formål er der oprettet flere planlægnings- og konsulentenheder. For at udføre deres opgaver på en tilfredsstillende måde må disse enheder udføre eller have adgang til at få udført en ret omfattende målforskning, ligesom der bliver et voksende behov for at anvende den allerede tilvejebragte viden. For mange ressortområder vil denne målforskning for en stor del falde inden for det område, der dækkes af socialforskningsinstituttet.

Udvalget har drøftet, hvorvidt denne udvikling bør medføre ændringer i forholdet til administrationen, herunder om centraladministrationen skal kunne stille krav om udførelse af nødvendige opgaver.

De retningslinjer, der har været fulgt i forholdet mellem instituttet og centraladministrationen til siger, at administrationen, når den har ønsket om en gennemførelse af forskningsopgaver af den art, instituttet tager sigte på, normalt skal lade sådanne opgaver udføre af instituttet, således at udgifterne afholdes af dettes budget. Undersøgelserne kan dog udføres på anden måde, hvis instituttet ikke har den nødvendige budgetmæssige mulighed eller forskningsmæssige ekspertise til at løse opgaverne. De ønskede tidsrammer kan ligeledes stille sig hindrende i vejen.

Instituttet bør til gengæld i videst muligt omfang ved udarbejdelsen af dets arbejdsprogram tage hensyn til forskningsopgaver, der falder inden for instituttets område, og som offentlige myndigheder, herunder kommissioner og udvalg, ønsker udført. En bestemmelse herom er optaget i det midlertidige regulativ for socialforskningsinstituttet.

Udvalget finder, at disse retningslinjer fortsat bør være gældende for forholdet mellem de offentlige styrelser og instituttet, idet det ønsker at understrege nødvendigheden af, at instituttet tager et